

for man kommer ikke uden om, at den handels- og samarbejdsaftale, der er lagt op til fra EU's side med Iran, er at betræde nye veje i forhold til Iran, og jeg vil også sige, at det faktisk er en forholdsvist farlig vej i forhold til den menneskerettighedssituation, der er. Derfor skal netop den aftale følges meget nøje.

Der skal selvfølgelig være dialog med især de reformvenlige kræfter, og jeg er enig i den tyngde, som udenrigsministeren her giver de reformvenlige kræfter i Iran.

Situationen er i dag en anden, end den var, da vi sidst – jeg kan dårligt sige vi, for jeg var ikke medlem af Folketinget dengang, men i forhold til, da Folketinget sidst havde en debat om Iran, nemlig i 1996, fordi der nu er kræfter i Iran, som det er vigtigt at have en dialog med.

Jeg synes, det er rigtigt, at hovedtyngden i dialogen bliver lagt dér, hvilket jeg også forstod var regeringens opfattelse.

Vi kan selvfølgelig støtte det forslag til vedtagelse, der er fremsat af flere partier, herunder bl.a. altså Kristeligt Folkeparti.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke for den brede tilslutning til redegørelsen og til regeringens politik over for Iran. Jeg vil også godt takke for den enighed, der er i det danske Folketing om at afvise det, der foregår i Iran. Det er fuldstændig uacceptabelt, hvad der foregår. Det fremgår forhåbentlig også af min tale.

Det er uacceptabelt, at et ikkefolkevalgt, reaktionært præstestyre sidder og underkender de folkevalgte repræsentanter, som har 70 pct. af stemmerne bag sig, deres repræsentanters lovgivning, sådan som vi også ser kampen stå lige nu.

Vi kan i den situation så vælge to veje. Den ene vej fører hen til en blindvej, hvor vi afviser at have mere med dem at gøre – bom, bommen ned, vejen er lukket. Det betyder så, at Iran er et lukket samfund, hvor uhyrlighederne kan vokse, og hvor det kan blive mere og mere sort og mere og mere trist og mere og mere håbløst.

Den anden vej er at prøve at se den åbning, der er, og komme ind gennem den åbning, og via den åbning at få udviklet den spirende frihed, der trods alt også er. Hr. Niels Helveg Petersen nævnte jo studenterdemonstrationerne, som trods alt har fundet sted til fordel for en mere liberal professor. Så det har trods alt fundet sted og kan altså finde sted.

Hvordan åbner man normalt? Normalt åbner man jo gennem kontakter – og nok så meget økonomiske kontakter, idet vi jo har den opfattelse, at en liberaliseret økonomi før eller siden fører til en liberaliseret politik.

Nu var der en stor åndelig diskussion før omkring kristendom osv. Jeg vil så også prøve at komme lidt ind, ikke på kristendommen, men på en åndelig diskussion, på en historisk diskussion, og sige, at det, der præcis betød udvikling mod demokrati i Europa, hvis vi går tilbage til 1700-tallet – og vi er jo på mange måder tilbage i 1700-tallet, når vi taler om Irans optræden i dag – jo var åbningen af økonomien, som førte til, at man var nødt til i kraft af de mere liberale handelsforhold og forhåbningerne om at skabe nogle bedre økonomier at gennemføre et retssamfund, for ellers kunne man ikke få nogen til at investere. Så handel og retssamfund og derefter demokratiudvikling gik skridt for skridt.

Kl. 13.45

Det er ikke sikkert, at man fra den ene dag til den anden kan nå det resultat, det tog jo også et stykke tid i 1700-tallet og frem gennem 1800-tallet, før man nåede til det. Vi fik jo først grundloven i 1849, men det er den proces, der altså hver gang har vist sig at være den rigtige.

Det er så den, vi håber på for at få stoppet uhyrlighederne, fordi vi jo altså kan konstatere, at 70-78 pct. af befolkningen står for den linje. Klart totalitære regimer, som hr. Søren Krarup var inde på, er også i stand til at holde 78 pct. af befolkningen nede, det har man jo også set. Men der har vi altså valgt at sige, hvis vi nu siger parallelitet, at vi ikke siger økonomi først og så måske menneskerettigheder siden, vi siger præcis parallelitet, parallelitet mellem de økonomiske aftaler og samhandel og menneskerettighedsdialog og politiske resultater.

Derfor kan vi jo også se, om vi får konkrete resultater, og det er jo det, vi vil vurdere, inden vi skal i gang med FN's Menneskerettighedskommission til foråret. Der må jeg bare lige advare og sige, at denne Menneskerettighedskommission jo ikke er en, som hele tiden slås allermest for menneskerettighederne, og derfor skal man jo gøre sig nogle overvejelser om, hvad det er, man indskiber sig i. Derfor sagde jeg meget bevidst i min tale »søge at skabe flertal«. For at smække et resolutionsforslag på et bord, hvor det bliver underkendt, er det samme som en frifindelse. Derfor skal man meget nøje overveje, hvad det er, man går ind i, men det, der er vores opgave, er at søge at skabe et flertal for den. Men det er